Ára 30 fillér.

Cs. és kir. tábori posta 618. II. évfolyam. 12. szám. 1917. junius 15.

Ludwig-baka

Kiadja a 65.-gyalog ezred
Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A cs. és k. 65. gy. ezr.
tábori ujsága.

A befolyt teljes összeg az ezred
özvegy és árva alapját gyarapitja.

OSTOBA HAZAÁRULÓK!

Irta: v. **Möller Károly** alezredes, ezredparancsnok.

Ujabban bizonyos gyenge szellemű, fogyatékos itélőképességgel biró emberek uj tételt állitottak fel. A tétel igy hangzik: „Unalmas már ez a háboru igy kifli nélkül.“ A lövészárok gyengébb lakójának pedig azért unalmas, mert az ellenség lő és mert a sár nagyon sáros Galicziában is. Hogy tehát ezek a szegény lelkek ismét a kávéházhoz és kiflijükhöz jussanak, fejezzük be gyorsan a háborut. De mit mondanak még ezek a gazemberek? Azt mondják: 1. Nem vetem be földemet. 2. Amim csak van, mohón megzabálom. 3. Elpocsékolok minden anyagot. 4. Nem jegyzek hadikölcsönt. Ha mindezt betartom — mondja az ostoba gazember — akkor hamarább kell megkötnünk a békét és akkor én ujra hozzájuthatok kiflimhez.

Csak faljátok ti gazemberek a kifliteket, de akadjon is meg torkotokon, mert hiszen ti eláruljátok undok gyomrotok kedvéért hazátokat és népeteket. Tudjátok, hogy mit érdemeltek ti ezért? Akasztófát! Nincs igazam — mondjátok Ludwig bakák? Vagy pedig elég lesz ezeknek az embereknek határtalan ostobaságát néhány jól irányzott pofonnal elnémitani?

Mert elsősorban: Magyarország tulnyomó férfia és asszonya hála Istennek magyar, akik tisztában vannak azzal, hogy egyes embereknek apró fájdalmai és nélkülözései még nem elegendők arra, hogy örök időkre megváltsák fiaik jólétét. Ezek az igazi jó magyarok tehát szorgalmasan művelik földjeiket takarékos beosztással élnek és jegyeznek hadikölcsönt. És ezek között első helyen állnak a Ludwig-bakák és hozzátartozóik. Mit is hisznek másrészt azok az ostoba gazemberek? Azt hiszik, hogy az állam az ő uzsonnakávéjuk és kiflijük miatt leteszi a fegyvert és nyomorultul elpusztul. Elfelejtik, hogy Magyarország olyan erős és szivós, mint a tölgy.

Mi, becsületes emberek összeszoritott fogakkal fogjuk szorosabbra a nadrágszijjat, — ugyanazt a nadrágszijjat, amellyel ezeket az ostoba gazembereket egyszer még alaposan megrakjuk — és hűségesen feszitjük neki mellünket az ellenségnek, mint mindig. Hát Magyarországban, az ezeréves Magyarországban kevesebb legyen az erkölcsi erő mint Romániában, Szerbiában és Olaszországban? Pfuj! Mert hiszen ezeknek a gazember uraknak okoskodása teljesen hamis, *amennyiben nem a folyton gyengülő állam, hanem a folytonosan és kitartóan erősbbödő, harcképes állam áll közelebb a háboru gyors befejeséséhez.* Miért adjuk meg *mi* magunkat? Miért tegyük le *mi* a fegyvet? Miért nem az ellenség, amelyet többszörösen legyőztünk és amelynek területén áll sziklaszilárd hadseregünk.

Hiszen mi is kivánjuk a békét — ezt ujból hangsulyozom — és megvallom, hogy életem legszebb pillanata lesz az, amikor ezt a derék ezredet erőben és minél nagyobb számban bevezethetem ujjongó otthonába, az anyák, apák, hitvesek és gyermekek karjaiba. Meg is irtam már ezen a helyen, hogy nekünk *maggar* és nem *orosz*, vagy *oláh* békére van szükségünk és nem akarjuk, hogy utódaink megvetően azt mondhassák rólunk: apáink és anyáink hazaárulók voltak, nyomorba döntöttek, de aztán kifáradtak és cserben hagytak bennünket.

Ezért mi Ludwig-bakák keményen kitartunk, amig csak a sors ezt kivánja. A Ludwig-bakák visszautasitanak a jövőben is minden alattomos gazságot és barátaikat meg hozzátartozóikat is erre fogják ösztönözni. Magyarok vagyunk és azok is akarunk maradni, mert magyarnak lenni — egyenlő a becsülettel.

Minden becsületes Ludwig-

bakának kötelessége tehát, hogy ezeket az ostoba gazembereket, akik a gyors és minden áron való béke kedvéért mindent odadobnának, — csak saját bendőjüket nem — ezeket az ostoba gazembereket tűzzel-vassal gyökerestül kiirtsa, hogy ezáltal a haza becsületét megmentse és jövőjét megalapozza.

Igy is legyen!

Egy Ludwig-baka levelei a taborból.

I.

Kedves barátaim!

Megérkezett hozzánk is a tavasz, későn bár, de gazdag és pompás köntösben. Persze ti azt hiszitek, hogy én most arról fogok irni, hogy a tavasz felébreszti, illetve fokozza a béke iránti vágyakozást. Nem barátaim. Hagyjuk ezt meg a mögöttes országrészek nyögdécselőinek. Ugy látszik, hogy mi front-emberek tisztábban látjuk a helyzetet, mint sokan közületek. Hallom válaszotokat: „Könnyü nektek ott künn a fronton beszélni, amikor rendesen kapjátok a kenyeret, hust és a kávét. De mi itthon . . ! No hiszen nem tagadjuk, hogy kapjuk ezt, de nem bőségesen, csak annyit adnak, amennyi a szervezet fentartásához és harcképességéhez mulhatatlanul szükséges. De különben mit is beszéljünk olyan sokat Jertek ti is ki a frontra kedves barátaim, különösen azok a fiatal nélkülözhetetlenek — mert vannak még ilyenek — és próbáljátok ki ti is napról-napra, éjszakáról-éjszakára, hogy milyen kellemes az, amikor golyók fütyülnek az ember füle mellett, aknák reccsennek és gránátok pukkadnak; mert ugyebár testvéreitek itt szenvednek és pusztulnak napról-napra. De ti persze szivesebben éheztek, csakhogy hátul lehessetek. Rendben van, mert mi is szivesebben halunk meg magunk között. Ne gondoljátok azért, hogy mi lebecsüljük a hátsó országrészek munkáját és különösen a széles néprétegeknek lemondó küzdelmét. Hiszen mi abból élünk! De meg is halunk értük! S ne feledjük: más a vér és más a pénz; más az izzadság és más az éhség. Valóban más! S habár különösnek tetszenék ez nektek, mi mégis szivesebben öntjük patakokban vérünket, mintsem egy rossz béke felé kacsintgassunk.

Ujra és ujra halljuk hátulról a kivánságot: „szeretnék nálatok lenni. Jövök hozzátok.“ De miért? Mert van ennivalónk? Nem azért, hanem mert büszke és erős szellem szállta meg az ezredet, amely egész hozzátok hatolt. Mi képviseljük a magyar királyságot és a derék áldozatkész anyák, asszonyok, arák, a kedves kis fiuk és leányok otthon — azok is ehhez a Magyarországot képviselő ezredhez tartoznak. Olvassátok csak el egy ilyen egyszerü asszony levelét. Olvassátok el és imádni fogjátok a népet, ha az arany borjunál eszményibb valamit is imádni tudtok. Mert hangsulyozva mondom, hogy a nép alatt értem: a nagy tömeget, a parasztot, a munkást, a kispolgárt és hozzászámitok mindenkit, akik ezekhez a romlatlan gyermekekhez jók és gondoskodnak róluk: az orvosok, a hivatalnok és a papok. Mert a népben van az erő és a nemzet jövőjének záloga. Mert vajjon ki vonja kétségbe, hogy épen a háboru a nemzeti ujjászületés hatalmas tényezője?

TÁRCA.

A végzet utja.

Irta **Grünwald Nándor** zászlós.

Asszonyom!

Megirom önnek, amit eddig nem voltam képes elmondani. Sokszor nyilott már szólásra ajkam, amikor ott ült kórházi ágyam mellett és végigsimitotta bársonyos kezével lázban égő homlokomat, de mindannyiszor ugy éreztem, mintha egy erős kéz torkon ragadna és belém fojtaná a hangot. Tartozom ezzel Önnek asszonyom, amiért hónapokon át fáradhatatlanul ápolt, biztatott és vigasztalt. Önnek köszönhetem, hogy most kezembe foghatom a tollat és rendbeszedhetem kuszált gondolataimat, amire teljes négy hónapon át képtelen voltam. A harmadik hetet töltöm már ezen a gyönyörü fürdőhelyen, de a vigan üdülő tömeg elvész előttem, nem hallom a tréfák nyomán fakadó kacajt, lelkem tompa, örömet érezni nem tud. Önt látom most is Asszonyom a fehér kórházi teremben, halk lépteit hallom, amint lábujhegyen ágyam felé közeleg, homlokomra helyezi kezét és lelkembe leheli biztató, vigasztaló szavait, amelyek ujból életet fakasztottak bennem

— — — — — — —

Asszonyom! Az én anyám kétszer halt meg számomra. Először kis gyermek koromban amkior apámtól elvált, másodszor: amikor galiciai földön sirkeresztjét meglátam . .

Nem tudok részletesebben visszaemlékezni a gyermekkoromban történtekre, de az a perc örökre a lelkemben felejtette a nyomát, amikor apám hangos szóváltás után ajtót mutatott anyámnak. Anyám felém sietett, hogy megcsókoljon, de apám elkapott előle s a nevelőnővel a szobába vitetett. Azóta sem láttam többé.

Nőttem az évekkel s apám egyre nyiltabb és közlékenyebb lett hozzám. Lassanként mindent megtudtam. Megtudtam, hogy édes anyám lengyel szülőknek volt lánya, akiknek óriási birtoka volt egy galiciai nagy város közelében Megtudtam mindent egész rokonságáról. Elbeszélte nekem atyám, hogy házaséletük örökös civódás volt és sokszor panaszkodott, hogy idegei megrongálódtak a folytonos viszálykodásban. Anyám erős hajlandóságot érzett a fényüzésre, szerette a nagy társaságot, a háztartásával és még velem, egyetlen gyermekével sem nagyon törődött.

Ennek lett következménye, hogy elváltak és anyám visszament szüleihez a birtokra.

Én mégis szeretettel gondoltam rá és mindig azzal a tervvel foglalkoztam, hogy alkalomadtán módot keresek a találkozásra. Valahányszor azonban apám előtt anyámat és terveimet szóba hoztam, mindig leintett. Látszott rajta, hogy fájdalmat okoz neki beszédem.

Boldogan gondoltam mindig arra, hogy egyszer mégis megvalósithatom tervemet. Hosszabb utra kelek és nem felejtem ki — a találkozást.

II.

Kedves Polgártársaim!

Az Isonzónál patakokban folyik a drága vér. Csapatainknak példátlan hősiessége ott egészen köznapiasnak tűnik fel. A Monarchiának összes népei versengenek ott egymással és tizedszer éreztetik már az olaszokkal, hogy Isten keze büntet. Ugy van! Isten keze, mert nem gondolkoztatok még azon: hogy lehetséges az, hogy a központi hatalmak ilyen tulsulyban levő ellenség előtt sem törnek meg. És vajjon miért van ez igy? Azt mondják mert mi ügyesebbek vagyunk és mert mi — különösen Németország — jobban vagyunk szervezve és igy tovább. Szóval mert jobb az anyagunk. Valóban igy állna ez a dolog? Hát Anglia, Franciaország és Amerika anyaga valóban olyan silány volna? Ugyebár azt felelitek: ellenkezőleg. Nos tehát: Hát nem maga az Isten volt az, aki bennünket megihletett? Aki képessé tett bennünket arra, hogy a csapásokat elviseljük, de aki bennünket olyan győzelmekhez segitett meg és segit, amely a népek történetében páratlan. Mégis azt hiszem legjobb ha visszatérünk az eszményi világhoz és lemondunk az anyagiasságról. Természetesen az anyagi világnak nálunk is akadnak rajongói, az ugynevezett hadimilliomosok, akik bizonyára élvezetet találnak a háboruban. De még ezeknek is könnyen megcsömörlik majd a gyomruk. Szivük már ugy sincs, a mi szivünk azonban — óh Isten! — tisztán és magasztosan dobog. Ebből a forrásból fakadnak a népdalok, néphimnuszok és az a lázas lelkesedés. amely erőt ad minden szenvedésünk és a halál elviselésére. Hisz ugy sem a felhalmozott kincsekből fogja meriteni nemzetünk a jövő eszközeit. Ellenkezőleg, a nép szellemi és erkölcsi erejéből a tiszta, érintetlen lovagias népből. Ennek értékét ma még felfogni nem tudjuk. Vagy ezt az értéket is inkább pénzben fejezzük ki?

III.

Édes Anyám!

Ludwiy baka vagyok! Tudod-e, hogy mit jelent ez? Szépet és dicsőt: vérbeli katonát, gyalogost jelent. Olyat, aki nem fél és aki szivét szivesen áldozza a hazáért. Olyan legényt, akit tisztjei becsülnek, akiről gondoskodnak, mert szeretik és akitől fél az orosz, mert tudja, hogy a Ludwig baka meghal, de tiz ellenfelét rántja magával a sirba. Meg vagyunk elégedve, szeretettel ragaszkodunk ezredünkhöz, ahol elnyomásról szó sincs. Egy családot alkotunk és még hozzá milyet! Látod anyám ez nagyon jól esik. Ez bátorrá és erőssé tesz bennünket. Legyetek ti is méltók hozzánk. Könnyen megtehetitek. Hisz tudjátok, hogy jó és hű kezekben van sorsunk letéve. Természetesen boldogok lennénk, ha győzelmi himnuszok árjától körülbongva hazatérhetnénk. Azonban csak akkor, ha győzelmi himnuszokkal fogadhattok bennünket, mert gyalázatos békét mi nem óhajtunk. Inkább jöjjön valamennyiünkre száz halál, mint egy gyalázatos béke. Add tudtul mindenkinek, mi nem akarjuk, hogy nemzetünk hiába hozzon annyi véráldozatot.

IV.

Levél egy hadtősvegyhez.

Kedves Asszonyom! Szivesen segitenénk magán és eljuttatunk önhöz egy kis összeget a mi

---

Sohasem tudtam beletörődni abba a hideg gondolatba, hogy aki anyám volt és ma is él, miért ne lenne továbbra is az én anyám. Egy titkos érzés valósággal kergetett, hogy gyermeki szeretettel közeledjem hozzá. De a végzet megakadályozott abban, hogy tervemet megvalósitsam.

Már javában dult a világháboru, amikor — idő előtt — letettem az érettségit. Katonaruhában vizsgáztam és rögtön utána be kellett vonulnom csapattestemhez. Néhány hét mulva mint kadett egy pótüteggel a harctérre kerültem.

Tavaszi offenzivánkhoz érkeztem. Csapattestem is előnyomulóban volt. Az a bizonyos galiciai város előnyomulásunk irányába esett.

Arról fogalmam sem volt, hogy anyám ottmaradt-e a birtokon, avagy idejekorán elmenekült. Nekem mindenkép jól esett arra gondolnom, hogy közeledem ahhoz a kis faluhoz, amely ábrándkép gyanánt lebegett mindig szemeim előtt.

Már közeledtünk a San folyóhoz. Térképemről megállapitottam, hogy megfelelő müszerekkel a folyó innenső partjáról már egész jól meg lehet figyelni nagyszüleim birtokát. Valósággal lesujtott a tudat, hogy az oroszok erős ellenállása feltartóztat bennünket előnyomulásunkban

A San innenső partján meg kellett állnunk, hogy az ujabb támadáshoz felkészüljünk. Igyekeztem leküzdeni izgatottságomat és senki se vette észre rajtam, hogy minő kinos lelki folyamat megy végbe bennem.

Hárman voltunk az ütegnél, akik a megfigyelő szolgálatot látták el. Másodnap már reám került a sor Amikor hajnalban parancsnokomnál szolgálatra vonulásom előtt szabályszerüen lejelentkeztem, hangom remegett, térdeim reszkettek és alig birtam visszafojtani könnyeimet. Parancsnokom észrevette felizgult állapotomat és megkérdezte tőlem nem vagyok-e beteg. Azt feleltem, hogy: nem.

Néhány perc mulva már ott ültem látócsövem előtt a megfigyelőállomáson, közvetlen az első vonal mögött. Ekkor láttam meg először azt a házcsoportot, amely ábrándja volt ifjuságomnak Egy pillanatra sem vettem le szememet a látcsőről és valósággal minden bokrot és füszálat külön-külön megnéztem. Elgondoltam, hogy abban a szélső kastélyszerü épületben lakhatott anyám . . ott a parkban a szökőkut melletti lócán üldögélt és szemeim előtt lepergett a major egész élete, elevensége . . .

Gondolataim továbbszövésében parancsnokom akadályozott meg, aki a telefonhoz szólitott.

— Járőreink ez éjjel mulatozást figyeltek meg a majorban — mondotta és muzsikaszót hallottak. Kettőzött figyelemmel kisérje a major minden zugát, mert valószinüleg ellenséges parancsnokság ütött ott tanyát.

Kiejtettem a kagylót kezemből és lerogytam készülékem mellé. Egy pillanat alatt átlüktetett agyamon, hogy a majort minden bizonnyal lövetni kell . . . És épen nekem . . nekem kell a tüzet irányitani. Nekem kell azt a kas-

alapunkból. Sajnos ez azonban még gyenge és ezt is csaknem kizárólagosan az ezred áldozatkészsége hozta össze. Hogyha testvéreink hátul meggondolnák magukat és adományokat küldenének erre a célra — hisz oly sokan duslakodnak javakban, mig mellettük szegény asszonyok sirnak, akik éhségről kénytelenek beszélni gyermekeiknek, — akkor sokkal könnyebben segithetnénk a nélkülözö özvegyeken. Hisz mi meg is kiséreltük, hogy a gazdagok szivéhez férkőzzünk, de az ő szivüket nehéz megindítani. Önnek sejtelme sincs kedves Asszonyom mily keveset áldoztak az otthonmaradottak özvegy- és árva alapunkra. Én ideálista voltam és azt hittem, hogy ideadják utolsó fillérüket, ha felhivjuk figyelmüket, hogy árvák sirnak és özvegyek jajveszékelnek. Igen a baka, a paraszt, a munkás, aki katonaruhát visel, az odaadta mindenét amije csak volt. De hisz az adakozás a szegény ember tulajdonsága. Ám mi van a többiekkel? Vajjon ezek is népünk gyermekei? Nem akarok még pálcát törni felettük, nem akarok kételkedni nemeslelkűségükben. Remélhetőleg megérjük még, hogy ezek fölött a világ és a nép fog ítélkezni. Mi az ezredben pedig takarékoskodni akarunk és gyűjtünk azok számára, akik legdrágább kincsüket, legbecsesebb javukat, a férjet, az apát és a fiut a hazának feláldozták.

Tiz parancsolat.

— *A parancsnokok figyelmébe.* —

1. Ne feledd soha, hogy alantasaid ép olyan emberek, mint te vagy.

2. Törekedj bennük a jót és nemeset felkelteni, de magadban is, különben nem vagy méltó másokat vezetni.

3. Vizsgáld meg tenmagadat. Ha ugy találod, hogy nincs szived embereid iránt, vonulj félre, különben merényletet követsz el a legdrágább kincs ellen.

4. Ne kapkodj a népszerüség után hamis eszközökkel. Ha valóban jó vagy és lovagias, akkor a derék emberek szive magától röpül feléd. A legtalálóbb véleményt amugy is saját katonád fogja rólad megmondani.

5. Atyailag gondoskodj embereidről. Minden ember értéke legyen előtted, mert ő is ember akinek anyja van és atyja, felesége és gyermeke, s aki ép ugy érzi a fájdalmat akárcsak te.

6. Mint vezető minden követ meg kell mozgatnod, hogy a harc lehetőség szerint vértelen a győzelem pedig minél nagyobb legyen. Az igazi vezér meghozza az áldozatot, de csak ott ahol okvetlen szükséges és meg is siratja minden halottját.

7. A háboruban minden körülmények között gondoskodj a legénységedről és igyekezz előteremteni a győzelem eszközeit.

8. Előljáróddal szemben légy engedelmes és katonás, de ne legyél csuszó-mászó, mint egy féreg. Ne feledd, hogy katona vagy, kinek a halállal szemben is meg kell a helyét állnia.

9. Engedd, hogy mások is szóhoz jussanak, mert csak a kicsiny és beképzelt emberek tartják fenn maguk számára az utolsó szót, holott sokszor a szerény köntös értékes szivet takar.

10. Ne becsüld többre a magad életét, mint embertársaidét

(K. v. M.)

---

télyt összerombolni, amit én üde frisseségben akartam meglátni

Benéztem távcsövembe . a következő pillanatban visszafordítottam fejemet . Megint anyámra gondoltam . hozzátartozóimra, akik talán még most is ott vannak a majorban . Rettenetes küzdelem ment végbe bennem . .

A jelentéseket valóban igazolta megfigyelésem, mert a majorban mozgást, forgalmat észleltem Parancsnokomnak igaza volt.

Kezembe vettem a kagylót. hogy észleleteimet parancsnokommal közöljem. Tizszer vettem fel a kagylót és tizszer tettem le Megállapitottam a távolságot . egész pontosan . Már leadom a jelentést Bemondom a pontos távolságot . De nem! . Megpróbálom hátha elkerülhető, ami elkerülhetetlennek látszik . . *Nem adom le helyesen* . . Talán elszöknek onnan . . . és akkor akkor . a kastély épségben marad . A kastély ütegemtől ötezerhatszáz méterre feküdt

— Távolság: Ötvenkettő . . nyögtem be remegve a kagylóba.

Iszonyatos dörej . .

— Pompás! Ugyanezzel az irányzékkal össztüzet hallom parancsnokom hangját a telefonon.

Lövés lövés után csapódik be egyenesen a kastélyba . . .

— Valamennyi teli találat! . . állapitja meg örömmel a telefonista.

Nagy izgatottságomban hibásan számitottam .

Fejem zugott . szédülve támolyogtam parancsnokomhoz aki azonnal magához rendelt . Alig birtam elmenni szállásához. Mintegy hipnotikus álomba merülve léptem be ajtaján. Kezet szoritott velem . . Ugy éreztem, hogy a csontjaim törnek össze . . Melegen gratulált . . Minden szava szivembe hasitott. Kitüntetésről beszélt . Sápadtan és izgalomtól kábultan vánszorogtam fekhelyemre.

Másnap hajnalban erős lendületü általános támadással kivetettük az oroszokat San-menti állásaikból . . Megindult az üldözés. Ütegünk is felkerekedett és vonultunk előre. Néhány óra alatt elkészült a hid, átkeltünk a folyón, amelytől a major mindössze három kilométernyire feküdt

Most már szerettem volna visszatartani az egész üteget, hogy ne kelljen soha érintenünk azt a helyet, amely után annyi éven át sóvárogtam . . Szerettem volna eltévedni, más irányba vonulni, hogy ne kelljen látni a romokat a fájó emlékeket . . .

Mialatt gondolataimba merültem, már el is értük a major szélét. Féltem közeledni a helyhez . . Parancsnokom azonban magához hivatott, hogy nézzük meg a találat hatását . .

Kábultan követtem parancsnokomat.

Amint keresztül haladtunk a folyoron, a parkban, a szökőkut mellett frissen hantolt sirokra bukkantunk. Parancsnokom közömbösen olvasgatta a táblákat . a negyediken — anyám nevét .

Asszonyom! Ha abban a pillanatban sziven szurtak volna, nem éreztem volna olyan fájdalmat

A lövészárok jövője.*)

Szin: egy csinosan butorozott családi fedezék. Dr. Konoky Szilárd tartalékos kapitány háromszobás földalatti fedezékének hálószobája. Az idő már éjfélre jár.
Történik: 1920-ban.

Dr. Konoky Szilárdné (ijedten ugrik fel ágyában): Szilárd! Fiam! Kapitány uram lőnek odakinn . .

Dr. Konoky Szilárd (morog valamit. Magára huzza a takarót. Alszik).

A feleség (kétségbeesetten): Ne aludj kérlek, az Isten szerelmére Azt hiszem az oroszok sturmolnak Igen Gépfegyver!

A férj (félálomban motyog): Singer-varrógép. (A másik oldalára fordul.)

A feleség (ijedten): Borzasztó! Már naggon ropog a fegyver. Magamnak kell kinézni. (Kendőt kap magára, kisiet az összekötő földalatti futóárkon át a lövészárokba. Pár perc mulva bosszusan jön vissza. A férje ágya szélére ül.) Vak lárma volt az egész. Néhány hatvanéves regruta volt begyulladva (Megrázza a férjét.) Ugyan kérlek, ne aludj . (Rázza.) Ne aludj!

A férj (lehunyt szemekkel): Hát alszom? Hát egyáltalán lehet tőled aludni? Borzasztó debiz isten . . Az embernek most már ez a kis élvezete sincsen.

A feleség: Borzasztó? Az a borzasztó, hogy nekem egy ilyen kétségbeesetten alvó-fakir uram van. A krisztusát magának.

A férj: Ne káromkodjék. Nincs a lövészárokban. Azaz: nincs otthon. Különben is azonnal szólok a papájának (A telefonba szól) Halló! Ordonanc kilenc. Laufsritt!

A feleség: A papa szolgálatban van. Vizitálja a cugját. Még kitellik magától, hogy a papát fogja itt kérdőre vonni miattam. Persze, a papa csak kadettaspirant. Még majd rapportra stimmeli a papámat. (Sirni kezd) Istenem, milyen boldog is voltam még nem rég, amikor megtudtam, hogy az asszonyok is kijöhetnek a családjaikkal a lövészárokba. Háromszobás földalatti fedezék, fürdőszobával, villanyvilágitással, központi fütéssel, minden mellék helyiséggel . Elgondoltam, milyen szépen berendezkedem. Drapp lesz a hálószoba, mint otthon, a falon a családi arcképek, családi áldás, az ezüstnemű kirakva. Naponta futóárok-korzózás térzenével, a tiszti menázsiban társasvacsora cigányzenével, tánc, nincs házbér, nincs kapupénz, nincs élelmiszerhiány, nincs kenyérjegy és satöbbi jegy . . Még ugy gondoltam, hogy a Mikuleczky zászlós felesége meg fog pukkadni, mert nekik csak egy szobájuk van, nekünk meg három. Ez jár. Gebür. Még ugy elgondoltam, hogy milyen tisztaság lesz itt a lakásomban. Hogy mennyi mindenfélét fogok csinálni De mit csinálsz *te?* Mást se csinálsz, mint egész nap — alszol. *Este*: amikor én levetkőzöm és lefekszem aludni, akkor te teljesen felöltözöl és néha még a revolveredet is felcsatolod. Igy alszol — reggelig. *Reggel*: én felöltözöm, te pedig levetkőzöl és ujból visszafekszel aluszkálni, mert „éjjel nem aludtál elege t" Délben megebédelsz és ujból aluszkálsz — ötig. Mert ezt még civilkorodban szoktad meg. Aztán fölkelsz, megvacsorázol és megint lefekszel korán, mert nem tudni, *hátha éjjel alárm lesz.* Hát ez őrület. Ahelyett, hogy örülnél, hogy itt van melletted a feleséged . . a gyermekeid . . . ahelyett, hogy foglalkoznál velük . . .

A férj (kinyitja a szemét): N—n—na! Készen vagy már? . . . Csak az az egy vigasztal, hogy nem tart már sokáig . Sok bajt csináltok ti itt kinn a lövészárokban . . Délutánonkint összejöttök és pletykáztok. Amióta itt vagytok, napirenden van a tisztek között a veszekedés, az affér. Azelőtt, még három év előtt is, minden rendben ment. Most a tisztek egymásnak halálos ellenségei. A nőtlen tiszteket elvonjátok a szolgálattól. A munka nem folyik. Már mióta épiti például a legénység a tiszti temetőben a gránátbiztos családi sirboltokat és még most sincs kész. A gyerekek kiszöknek a drót elé futballozni. A cselédlányok leveleznek a muszkákkal

A feleség: Azt elhallgatod persze, hogy a szobalányok miatt jönnek át most csordástól a muszkák?

A férj: Inkább arról beszélek, hogy a legénységi fedezékekbe bejárnak a cselédek és viszont. Arról nem is beszélek, hogy itt az összes bóvli lányokat rásózzátok a szegény tisztek nyakába és megkéritek a legkonokabb agglegény kezét is . . . Arról nem is beszélek, hogy a csecsemők itt olyan visitást rendeznek éjjel, hogy a telefonisták a saját szavukat se halljak

A feleség: Szóval maguk azt akarják, hogy a családok kivonuljanak a lövészárokból és szépen menjenek haza — szenvedni? Ezt ni! Hogyne! Nekünk már elég volt az otthoni gyöngyéletből. Persze aztán megint irnának leveleket haza, hogy igy meg ugy, meghalnak a vágytól

*) Lapunk szerkesztőjének ez a karcolata ugyan már egy évvel ezelőtt jelent meg a *Borsszem Jankóban*, mégis a nehezen vajudó béke ujból — egy év után is — aktuálissá tette a cikket.

mint anyám nevének hallatára . On tudja Asszonyom, hogy mi történt velem attól a perctől kezdve — négy hónapon át. Én még ma sem tudom

On olvasta Asszonyom azt a levelet, amit parancsnokom a kórházba irt, hogy anyám a majorban maradt és orosz tisztek társaságában találta egy általam irányitott gránát . Én még ma sem birom elolvasni .

Asszonyom! Az én sebem láthatatlan és azért nincs is orvos, aki képes lenne behegeszteni . Nyitott seb marad, amelynek csak akkor fog megszünni fájdalma, amikor már elhidegül testem és élzésre képtelenné válik

— — — — —

Négy hónapon át nem voltam képes tudomást venni fájdalmamról . .

Talán jobb volt, mint mostani állapotom, amikor már gondolkodni tudok

— — — — — — —

,.. És milyen durva hangon beszél velem? ... Hiszen az a rongyos civil is szebben beszélt ma velem ..

A férj: Melyik civil? Maga is fejtörőt ad itt? Nem elég a gránát? Ki járt itt?

A feleség: Hát az életbiztositó ügynök. A maga életét is bebiztositottam.

A férj: Dobta volna inkább ki az ügynököt, mint a pénzt..

A feleség: Az ügynököt nem lehetett kidobni. Ásóval jár.

A férj: No és?

A feleség: Ha az ember ki akarja dobni, egyszerüen *beássa magát* és igy védekezik.

A férj: Minek a biztositás? Itt ugy se lehet már hősi halált halni, legfeljebb — otthon. Kár a pénzért.

A feleség: Nohát azt elhiszem, hogy sajnálja a pénzt ilyesmire, akárcsak a padlóbeeresztésre és a kilincspucolásra, hogy a lövészároktoalettemről ne is beszéljek ... Ennek az áldatlan állapotnak az lesz a vége, lelkem, hogy egy szép napon lerázom rabbilincseimet és mint szabad nő körüldrótozom ágyamat .. szeges dróttal és .. és . Hát ez borzasztó! Már megint alszik. Elaludt..

Ordonánc (bejön): Kapitányné naccságának jelentem alássan

A feleség (halkan): Jól van. Mi ujság odakint?

Ordonánc (suttogva) Nagyon mozognak a muszkák. Alighanem angriff lesz az éjjel. Ássák előre magukat a muszik. Jelentsem a kapitány urnak?

A feleség: Hagyja csak! Majd én veszem át a század kommandóját. (A telefonba) Halló! Telefonista! Ide az alarmordonáncokkal! (Revolvert vesz magához és kirohan.)

A férj (édesen alszik).

— *kart.* —

Szerezzünk örömet hozzátartozóinknak, küldjük el a „Ludwig-baká"-t a hatvanötösök tábori életének hű és szórakoztató krónikását.

Virágzó almafák alatt...

Virágzó almafák alatt
Elomló árnyék hüs ölén,
Mig álmos, bágyadt napsugár
Félénken bucsut küld felém:
Kérdő szemekkel
Muló tavaszba nézek én

. Haragvó télen ágyu szólt,
Üzent a fegyver oly sokat,
Ezer füttyös halál-madár
Megölt bimbózó álmokat
S vörös kereszttel
Tért vissza száz virág-vonat!.

Kik erre jöttek egykoron
Husz évvel zsenge vállukon,
Barázdát, mélyet oly sokan
Találtak rózsás arcukon
S elmentek szótlan,
Egy örök bus országuton

Elfáradt vének szomjasan
Reméltek egykor uj tavaszt
S már ma az Élet hütlenül
Virágot sirjukon fakaszt.
S akik ma élnek: gyászmisét
Felettük őszön
Álmosan zug majd bus haraszt...

Virágzó almafák alatt
Elomló árnyék hüs ölén
Gyümölcs ha egyszer érni fog:
— Zsolozsmás béke idején
Érlelő nyárnak
Hamvas gyümölcsét
Ki szedi majd le? — Kérdem én...

Lövészárok, 1917. junius.

Szabados Árpád,
hadapródj.

Ő felsége az ellenség előtti vitéz magatartásuk elismeréséül a **harmadik osztályu katonai érdemkeresztet** adományozta a hadiékitménnyel és kardokkal:

Reich Emil főhadnagynak, németprónai *Wolff* Lajos és *Schumnitzky* Ernő hadnagyoknak.

Reich Emil főhadnagy a március 15-iki, illetve a március 27-iki vállalkozásokban tevékeny részt vett és bátor magatartásával szerzett érdemeket a kitüntetésre. Németprónai Wolff hadnagy, aki jelenleg a 2-ik század parancsnoka, utólagosan kapta kitüntetését a mult évi Strypamenti harcokban tanusitott vitéz és elszánt viselkedéséért. Schumnitzky hadnagynak a március 15-iki vállalkozásban jutott szerepe.

Másodizben dicsérő elismeréssel (signum laudis kardokkal) tüntette ki az ellenség előtti vitéz magatartásáért *Frank* Rudolf főhadnagyot, aki jelenleg is géppuskás század parancsnok a táborban.

A német császár Ő felsége a **II. osztályu vaskeresztet** adományozta *Reich* Emil, *Diez* Günther főhadnagyoknak és *Schumnitzky* Ernő hadnagynak.

A német harcos érdem-érmet: Harmath Sándor hadnagynak, Kovács Gábor, Kaselyák Béla és Lazarovics Sándor zászlósoknak, Klein Fülöp őrmesternek és Gál Béni őrvezetőnek.

Valamennyien a március 15-iki dicsőséges j.. .. i győzelemért jutottak a jól megérdemelt német kitüntetéshez.

Kis ezüst éremmel lett kitüntetve *Zsóka* János káplár (megsebesült).

Ezenkivül 38-an kaptak bronz vitézségi érmet az ellenség előtti vitéz magatartásukért és hosszu, kötelességtudó hactéri szolgálatukért.

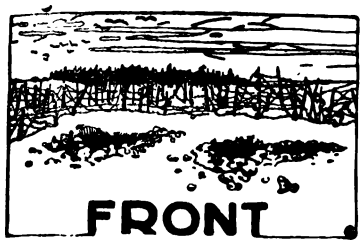

Egy évvel ezelőtt

nem voltak olgan csendesek az idők mint manapság. Alaposan gondoskodott róla Bruszilow. Ma egy éve, juniusban, egy kora hajnali órában indult meg az áradat. Szomoru, de dicső emlékek! Csapataink elébe álltak a zuduló lavinának és megakasztották rohanó utjában. Hányat boritott el mégis ez a rohanó, előrehajszolt fergeteg. Ma egy éve pergőtüz zavarta a csendet, gránátok százezrei és az oroszok megszámlálhatatlan tömegei festették véresre a nyári napokat. Jazlowiec, Ruszilow, Szokolow, Porchowa, Koropiecz, Bariszka és Delejow tanui a véres nyomoknak! És isteni csoda, hogy embereink nem törtek meg teljesen ebben az aránytalan küzdelemben, hogy ásót tudtak fogni kezükbe, amikor karjuk reszketett, hogy célozni tudtak fegyverükkel, amikor a lövedékek füstje már koromfeketére festette arcukat. Hogy megálltak lépésről lépésre, mint az üldözött vad, amely megsebzetten is szembe mer szállani ellenfelével. Lihegtek a fáradtságtól, lerogytak a kimerültségtől, de mégis kezükbe vették a fegyvert és várták a gördülő lavinát. A lavina gördült, de letépődtek róla a hatalmas darabok, amig végre egy alakulatlan, formátlan valamivé zsugorodott. és erőtlenül megakadt utjában. Ma sem tud tovább mozdulni. Sokan azok közül akik letépték róluk a gyilkoló részeket, ma már némán pihennek. A hősök és félistenek! Ma egy év multán már fű fakadt a vértanuk sirján s csak az emlékezés ad nekik pillanatnyi életet, hogy ujra az örök feledésbe merüljenek. De az *egész* csak az *eggyeseket* felejti, mert csak *egésset* ismer. *Egyes* az *egyesre* ma — egy év multán — és minden évben ilyenkor néma és rejtett szomorusággal gondol. *Ők összeségükben* az utókor kegyeletvilágában mindig élni fognak, valahányszor az emlékezés feltámasztja őket a feledés kriptájából. *(gn.)*

— —

— HIREK. —

— **Kinevezés.** Ő felsége népfelkelő hadnagyokká nevezte ki 1917. aug. elsejei ranggal: dr. Bartos Mihály, dr. Kabáczy Viktor, Kálmánczy Ernő, Moskovitz Elemér és Wawric Simon népfelkelő zászlósokat. Dr. Bartos a gyalogsági ágyus osztagnál, dr. Kabáczy a műszaki csapatnál, Kálmánczy a géppuskásoknál, Moskovitz és Wawric pedig a 8-ik, illetve 13-ik századnál teljesitenek szolgálatot.

— **Uj zászlós.** Ezredparancsnokságunk tartalékos zászlóssá nevezte ki Spiegel Sándort, a hetedik század hadapródjelöltjét.

— **Vezénylés.** Ezredparancsnokságunk Hegedűs Sándor és Liskó Elemér főhadnagyokat hosszu és eredményes harctéri szolgálatuk elismeréseképp a pótzászlóaljhoz vezényelte, ahol mint kiképző tisztek fognak működni. Hegedűs főhadnagy a műszaki csapat kötelékében és hosszu ideig mint annak parancsnoka kiválóan buzgó munkájával az egész ezrednél megbecsülésben részesült. Mintaképe volt a kötelességtudásnak. — Liskó főhadnagy, aki a táborban a harmadik géppuskás századnak volt parancsnoka hosszu harctéri szolgálata alatt több izben adta tanujelét vitézségének, osztagának kiképzése körül nagy érdemeket szerzett és ezredünknél népszerűségnek örvendett.

— **Hősi halottaink.** Uj állásunknak már van halottja. A mult hó 31-én nősi halált halt Künstler Ábrahám szakaszvezető (Nagybereg) és Nemeth János géppusbás-gyalogos (Kotaj). A c.... .i katonai temetőben helyezték őket örök nyugalomra.

— **Betegen eltávoztak**: Mihalovics Béla hadnagy, Frisch Manó, Pertzián István és Szeberéngi Gyula zászlósok.

Kórházban: Liskó Elemér főhadnagy, akit ezredparancsnokságunk kiképző tisztnek a pótzászlóaljhoz vezényelt, elutazásának napján hirtelen sulyosan megbetegedett. Kórházi gyógykezelés alá vették. — Rubinstein Juda hadnagy, a 10-ik tábori század közkedvelt parancsnoka szabadságának ideje alatt sulyosan megbetegedett. A brünni helyőrségi kórházban ápolják.

— **Szabadságon vannak**: Frank Rudolf főhadnagy, Gyöngyössy Zoltán, Lendvay Ernő, Tischner József hadnagyok és Szirmay István zászlós.

— **Gyüjtsük az ócska anyagot!** Amerre jár az ember, mindenütt ócska anyagba botlik. Bádog, drót, cipő, kulacs, konzerva-doboz, ruhahulladék és a leghihetetlenebb dolgok hevernek szanaszét. Hevernek és tönkre mennek. A mögöttes országrészekben azt a sok ócska anyagot ujra fel lehetne dolgozni. A mostani nyersanyag hiányban bizony minden legkisebb tárgynak igen nagy a fontossága és ugyszólván egy szöge a győzelmi lobogónak. Folyton folyvást láthatjuk, hogy milyen közömbösen mennek el az emberek az ócska anyag mellett ahelyett, hogy azt mondanák: „Ohó, itt segitségére lehetek hazámnak!“ Felemelné és beszolgáltatná a századparancsnokának. Hiszen a Ludwig-baka egyébként kiváló katona, de nem igen gondolt arra, hogy mostani sulyos viszonyok között ilyen nagy jelentőséggel birnak az ócska dolgok is. Remélhetőleg most már gondol rá és a jövőben is gondolni fog. (—v. M.)

— **A katona-apáról.** Hirt adtunk legutóbb az ötvenéves Zapomel Antal népfelkelőről, aki együtt szolgál ezredünknél szakaszvezető fiával s akit a diszszemlén Ő felsége elismeréssel illetett. Ezredparancsnokságunk most kivételesen káplárrá léptette elő az öreg harcost, aki ötvenéves korát meghazudtolva már husz hónapja szolgál a különböző harctereken s számos ütközetben vett részt. Az öreg Zapomel magatartása az igazi hazaszeretetnek gyönyörü példája.

— **Akiket kétszer fognak el.** Az első századunk mögött beosztott gyalogsági ágyuk legény-

sége egy szép juniusi nap délutánján halászni ment. Pisztrángot fogni, mert a jó sült hal nem rossz ugy néha-néha vacsorára a borfasszung mellé. A derék halászó Ludwig bakák horgára azonban két nagy hal akadt. Két muszka hal. illetve két igazi muszka. Az eset ugy történt, hogy két muszka fogoly, akik közvetlen a frontunk mögött dolgoztak, egy szép napon elhatározták, hogy bizony ők se hagyják magukat az oroszhoni *földosztásból* kifirundcvancigolni, hát nyakukba vették a lábukat és egyenesen a mi vonalunknak irányitották utjukat és hátulról akarták áttörni a boldogtalanok állásainkat. Azt hitték, hogy az csak ugy megy. Hát persze hogy menne, ha árkaink üresen tátonganának. Igy azonban a naiv orosz foglyokat a sors pont a gyalogsági ágyunk legénységének karjaiba vezette. Embereink magyarul megmagyarázták a muszkáknak, hogy a mi főállásunk nem átjáró ház és karöltve vezették vissza a földéhes muszkákat a magasabb parancsnoksághoz. Érdekes, hogy ezt a két muszkát annak idején az éhség hajtotta át hozzánk, most pedig a földéhség hajtotta őket vissza.

— **Uj tábori lelkész.** Mathis Kálmán róm. kath. tábori lelkész, aki ez év január havától látta el ezredünknél a lelkészi szolgálatot, megvált a hatvanötösöktől, feletes parancsnoksága ugyanis a 108. számu tábori kórházhoz vezényelte. Helyét Springer József róm. kath. tábori lelkész, a csanádi egyházmegye papja foglalta el, aki a háboru eleje óta az orosz és olasz harctereken s külömbözö egészségügyi intézetekben teljesitett szolgálatot. Az eltávozott tábori lelkészre sokan gondolnak szeretettel.

— **Az ezredfokos adományozása.** A pótzászlóalj számos tisztje kereste fel már szerkesztőségünket azzal a kérdéssel: mi módon szerezhetnék meg az ezredfokost. Az alapszabályok értelmében mindazon tisztek, akik huzamosabb ideig harcoltak a tábori ezred kötelékében és ezidőszerint bármely oknál fogva a pótzászlóaljnál tartózkodnak, kérhetik az *ezredparancsnokságtól írásban* az ezredfokos ádományozását. A fokost csak az nyerheti el, akinek azt az ezredparancsnokság a tábori ezred tisztikarának meghallgatása után odaitéli. Az adományozás napiparancsban jelenik meg s erről az érdekeltek is értesitést nyernek. Magát a fokost ezredparancsnnkságunk a táborból juttatja el a tulajdonosaikhoz.

— **Egy kis külömbség.** Sőt igen nagy külömbség! Mert egész más formaságok, illetve formátlanságok között megy szabadságra az orosz gyalogos, meg a magyar baka. Ha a baka szeretne szabadságra menni, még nincs szabadságon. Elébb az ezredparancsnokság engedélyt ad neki és azután megfelelően kitöltött nyilt paranccsal vonatra ül, szabadságának letelte után pedig pontosan berukkol az ezredéhez. Ha az orosz gyalogos szeretne szabadságra menni, — már otthon is van. Mondjuk: Nyavalyik Bogumil infanteristának eszébe jut, hogy otthon most földfelosztás, vagy egy kis ellenforradalom van, hátára veszi rüsztungját, még csak Isten hozzádot sem mond és otthagyja ezredét, mint Szent Pál az — oláhokat. Visszajövetelről persze szó sincs, ha Nyavalyik Bogumil lelkiismerete az otthonmaradást sugallja, mert az oroszoknál most minden *lelkiismereti kérdés*. Ilyen viszonyok között, ilyen „erős" fegyelem mellett nem valami nagyon kell tartanunk egy esetleges orosz támadás sikerétől

— **Frontvágy.** Érdekes jelenség, hogy az utóbbi időben mindenki ki szeretne jönni a frontra, ami nem is csoda. Ezredünk kiváló hirneve, a jó ellátás, az orosz front mostani állapota, az általános elégedettség és a nagyszerü viszonyok csalogató hatással vannak, ugy hogy altisztek és infanteristák is egyes utazókként szeretnének kikerülni a harctérre, ami természetesen nem megy, mert csak transzporttal jöhetnek. Mindenesetre érdekes a dolog, mert bizony eddig akadtak, akik lehetőleg dekkolni igyekeztek. Egy jellemző esetet fogunk elmondani. Valamelyik tisztünket messze a front mögötti kiképző csoporthoz vezényelték. Valósággal lesujtotta a dolog. Bánatában megitta összes spóresz borait, elszivta valamennyi cigarettáját, napokig étvágytalanságban szenvedett, ott üldögélt állandóan hüvös lugasában és folyton busult — a tábori lelkész, mert — eláruljuk — ő volt az, akit elkommandiroztak tőlünk.

Lesz támadás, vagy nem lesz!? Az oroszok minden hustalan napon bejelentik, hogy no ma, vagy holnap már biztosan támadnak. Azt hiszik, hogy megijesztenek bennünket. Fenét! Nekünk az a spurink, hogy egyhamar nem igen fognak támadni és az offenziva folytonos bejelentésével csak azt akarják velünk elhitetni, hogy csapataik támadásra jól felkészülve állnak árkaikban és leplezni akarják a fegyelem-hiányt és a front mögötti zavaros viszonyokat. Valamelyik napon szintén avizálták a támadást és ujból becsaptak bennünket a szemtelenek; **nem támadtak!** Egyik tisztünk erre miközben fürdésre készülve — hálóingét levetette — mérgesen megjegyezte:

— Most már egyáltalában nem lehet bizni ezekben a muszkákban! — és dühösen ült bele fürdőkádjának langyos vizébe...

— **Ez aztán siker!** A román fronton történt. Nemrégiben egy parlamenter ment át a románokhoz, hogy békés szándékainkat tolmácsolja. A románok azonban puskatüzzel fogadták követünket, aki megbizatásának ezokból eleget nem tehetett és visszatért csapatainkhoz. Másnap a román jelentés büszkén adta tudtul, hogy visszaüztek osztrák parlamentéreket tüzelésükkel. Egy derék tisztünk megjegyezte erre, hogy ez volt az első eset, amikor a románoknak sikerült *csapataink előnyomulását feltartóztatni.*

— **A hatodik hadikölcsönre** eddig már szép számban gyültek a jegyzések. Mindenki igyekszik kivenni részét a hazafias munkából. S kell is, hogy mindenki hozzájáruljon ehhez a nagy ügyhöz, amely döntő jelentőséget nyer a háboru mostani elhatározó fázisában. A jegyzéseket legközelebbi számunkban soroljuk fel.

— **Hires géppuskások.** Annyira igérgetik már az oroszok a nyári általános offenzivát, hogy végre is el kell hinnünk, hogy belé is fognak. Ugy látszik nem nagyon szivesen kezdik el, különben talán már előbb megindították volna. Hogy miért nem kezdik el, amikor már annyira beharangozták, annak ők a megmondhatói. De mi is megsugjuk a gyengébbek kedvéért: Azért nem, mert még nem készültek el, mert még nincs fegyelem a hadseregükben és éppen ezért takargatják készületlenségüket, szervezetlenségüket üres, nagyképű, fenyegető nyilatkozatokkal. De hát egyszer majd csak elkészülnek és nekifohászkodhatnak egy offenzivának. Várjuk őket. Talán még sohasem volt olyan bizakodó, jó a szellem ezredünkben, mint most. Ilyenkor, orosz offenziva idején, amikor az orosz többszörös rajvonalban támad, igen nagy szerep jut a gyalogság után a géppuskás osztagoknak is. Derék géppuskásaink alig várják már, hogy odasózzanak a muszka tömegek közé. Ez az aratás-kaszálás a géppuskások legkedvesebb szenvedélye. Nos tehát ennek a szenvedélynek nemsokára a jelek szerint, áldozhatnak is. Ha a rajvonalbeli legénység és a géppuskás osztagok egymást támogatva megállják helyüket, akkor nincs az a muszka ezred, amelynek egy katonája is meglátja árkainkat — belülről. Nézzük csak sorra a géppuskás századokat.

Ott van például az első géppuskás századnál *Csimbalmos* őrvezető, aki századának egyik legjobb céllövője. Hűen kitart a gépe mellett és bizony már nemsokára egy orosz századot lehet majd összeállitani azokból az oroszokból, akiket ő a menybe küldött. Vele egy században van a hires Kaszonyi őrmester, aki különösen a welesniowi csatában tüntette ki magát. Bátor legények: Pokol és Veres szakaszvezetők, Szőke káplár és igy tovább.

A második géppuskás századból is csak néhány nevet kapunk ki hirtelen, hiszen elsorolhatnánk itt talán az egész legénységet, ha volna elegendő helyünk. Jó kezekben vannak ottan is a gépek: Reskó József, Zajácz Péter őrmesterek, Veress György, Seress Béni és Pete László szakaszvezetők vigyáznak ott első sorban féltékenyen a második géppuskás század becsületére. Valamennyien derék fiuk, akik bizonyára nem hagyják cserben gépüket. ha kenyértörésre kerül a sor.

Azoknak a muszkáknak bőrében se szeretnénk azonban lenni, akik a harmadik géppuskás század szórási körébe kerülnek. Ebben a században vannak ugyszólván a legjobb céllövők, amit a télen megtartott céllövő versenyen be is igazoltak. Csak jót mondhatunk Auff törzsőrmesterről és Tolnay Gábor őrmesterről, akik ennek a századnak erős oszlopai. Ha helyén lesz a szivük, sok babért szereznek majd századaknak Ennél a századnál van a hires és biztos kezű céllövő irányzó-altiszt Nagy János szakaszvezető is. Valamennyiük mellét a legszebb kitüntetések ékesitik. Reméljük, hogy alkalomadtán gyarapitani fogják kitüntetéseiknek sorozatát.

A negyedik géppuskás század sem szükölködik „betyár" altisztekben. Ebben a században működnek többek közt: Ondecsko Béla őrmester, Seztina János szakaszvezető, Bátony őrvezető és még többen. Valamennyien kitünő fiuk, helyén van a szivük és nagszerű céllövők.

Hires géppuskásaink sorozatát a legközelebbi alkalommal folytatjuk.

Téves felfogás. A fene tudja miért, az emberek bebeszélik maguknak, hogy otthon mindenben hiány van és nagy a nélkülözés. Pedig bátran állithatjuk, hogy nemcsak nem éheznek az otthoniak, hanem mngfelelő beosztással bőségesen élhetnének felhalmozott élelmiszereikből. Mert még a legnagyobb bőség idején sem voltak annyira telve az éléskamrák mint manapság — három évi ennivalóval. De tudj' Isten, mert az antant egyre azt hirdeti, hogy ki akar bennünket éheztetni, az emberek sokkal többet fogyasztanak, mint azelőtt, nehogy valahogy az antantnak igaza legyen. Ugy vannak mint böjtnapon az ájtatos hivő, aki már akkor veszettül éhes, a mikor reggel az ágyban szemeit felnyitja. Magától értetődik, hogy olyan milliós városban mint Budapesten vannak, akik nélkülöznek. De hiszen a világvárosoknak béke-időben is meg volt a maga proletariátusa Akkor sem az élelmiszer, hanem a jövedelem hiány volt a nélkülözés oka . . . Ezért van azután, hogy az állitólagos nagy hiány mellett és nélkülözések között a szabadságos hazamegy és — *betegre eszi magát.*

— **A pesti lányok.** Fenyőfatűkön ülve vártuk a beregszászi és ujhelyi lányok levelét és mint a bomba csapott le szerkesztőségünkbe egy vérbeli pesti lány és ugylátszik nagyon erélyes leány levele. A cim ugyan nekünk, de a tartalma tulajdonképen a szatmári, illetve a nyiregyházi és munkácsi lányoknak szól. Minthogy az erélyes üzenetet nem áll módunkbzn külön-külön az érdekeltekkel közölni, e helyütt tesszük közzé szószerint a pesti lányok kétségkivül harcias levelét.

Kedves Ludwig baka!

Valósággal elképedtünk, amikor előbb a szatmári, majd a nyiregyházi és munkácsi lányok leveleit elolvastuk. Hát már hogyne képedtünk volna el? Azok a lányok maguk között veszekednek a hatvanötösök felett és mindegyik a magáénak vindikálja a Ludwig bakákat. Most már mi kérdezzük — mi pesti lányok — hogy ugyan milyen cimen követelik ők maguknak a hatvanötösöket? És egyáltalában mi közük a harctéri hatvanötösökhöz? Egyszerűen bámuljuk határtalan vakmerőségüket, hogy csak ugy — amugy házassági igéretekkel csalogatják a Ludwig-bakákat. Nagyon tévednek a kis lányok! Nem is volna rossz! Persze mi itt Pesten édessé teszszük a hatvanötös tisztek szabadságát és majd ők fognak kormányozni a házasság szigetéhez! Tudják hát meg, hogy az összes hatvanőtösök közöttünk érzik magukat legjobban és nem Szatmáron, de még nem is Munkácson, vagy Nyiregyházán. Mi mindent tudunk és egyenként számon tartunk minden hatvan-

ötös ismerőst. Csak az hiányzik, hogy valamelyiküket is elvennék tőlünk — és még hozzá férjül vennék! Ott leszünk akkor mi is és követelni fogjuk jogainkat! Nem tűrjük, hogy a hős Ludwig bakák életét házasélettel keseritsék, amikor mi azt édesitjük. Előre is figyelmeztetjük a lányokat, hogy nem nézzük ezt tétlenül és ha másképen nem — beszegődünk — házibarátnőnek. Azt nem bánjuk, ha a mamákkal akarnak beszélni, de a fiukkal már mi beszélünk és senki más! A hitvesi hűségre esküszünk, hogy senki, — senki, — senki más!

Szeretetteljes üdvözlettel
(olvasható aláirások.)

Bár harc és viharedzett fiuk vagyunk, de ehhez a valóban energikus levélhez nincs bátorságunk kommentárt fűzni . . . Csak azt sajnáljuk végtelenül, hogy a harcias és tüzes sorok gépen iródtak és nem láthatjuk az aranyos kis kacsók kézirását.

— **Ismét a stellungban.** Hat heti rezervaság után ezredünk ujra állásban van Amit ezelőtt tartózkodással adtunk hirül olvasóinknak, most örömmel szögezzük le, mert ezredünk ezuttal olyan kiváló helyet kapott, amely felér a rezervasággal. A háboru kezdele óta sohasem jutott még ilyen kiváló állás embereinknek osztályrészül. Ez az állás valóságos főnyeremény. Egyes helyeken olyan távol van az ellenség, hogy puskalövés kárt sem tehet az ellenfelekben. Csak ezredünk jobb szárnyán van néhány exponált pont, ahol az élet nem olyan vidám. Ezredünk uj állásának nagyszerűségét mi sem bizonyitja jobban, minthogy közvetlen az első vonal mögött szabad uszodák és napfürdők vannak. Olvasóink már meggyőződhettek, hogy mindenkor őszintén számoltunk be az ezred viszonyairól s igy remélhetőleg megnyugtatólag fog reájuk hatni mostani hiradásunk is. Nagyon szeretnénk, ha ezredünk még akkor is ezen a nagyszerű helyen állhatna, amikor eme soraink olvasóink kezeihez jutnak.

— **A Károly-keresztek.** Mint értesültünk a Károly csapat-keresztek junius havának második felében kiosztásra kerülnek. Első sorban a harctéren levők kapják meg. Most jelentek meg a lényegen nem változtató rendelkezések.

— **Bosszu.** Ne tessék megijedni! Nem véres gyilkosságról lesz szó ebben a kis hirben. Ugy követeli az illem, hogy a tiszti étkezdében senki ne gyujtson addig szivarra, amig a legidősebb rá nem gyujt. Ennek a szabálynak mindenki engedelmeskedik, köztük az Urnak engedelmes szolgája: derék reformatus lelkészünk is, aki pedig nagyon cigarettás ember s csak nagy önmegtagadással képes bevárni azt a pillanatot, amikor a társaság rangban legidősebb tagja szivarra gyujt. Történt, hogy a Katona-Otthon megnyitásának estéjén főtisztelendő urunk elnökölt a vacsorán mint rangban legidősebb. És mit tett a cigarettás főtisztelendő ur? Már rég elfogyasztotta a társaság a vacsorát, a főtisztelendő ur nyugodtan ült székében és hiába igyekeztek a dohányos tagok szivaruk és cigarettájuk lengetésével figyelmeztetni elnöklő papunkat arra, hogy ideje volna már rágyujtani, nem vette elő cigarettáját, hanem rossz vicceket mondott. Igy állt bosszut, amiért máskor neki is várnia kellett a rágyujtással.

Közös hangverseny. Egy német zászlóalj érkezett a legutóbbi napokban ezredünk állásköriletébe és megérkezése napján a zászlóalj katonazenekara hangversenyt rendezett. A németek közvetlen szomszédai második és negyedik tábori századunknak, akik az ezred cigányzenekarának muzsikája mellett szórakoztak. A kétféle muzsikából nemsokára közös hangverseny lett s a hallgatóság is összevegyült. A németeknek rendkivül tetszett Patai primás mnzsikája s alig győzték tapssal, hogy elragadtatásuknak kifejezést adjanak. A német-katonabanda próbálta ellensulyozni a hatást, de mégis a mi cigányzenekarunk maradt a győztes, mert közben beesteledett, a sötétség lehetetlenné tette a katonazenekar játékát, cigánybandánk ellenben, amely nem kottából játszik, vigan muzsikált tovább.

Tábori strófák.

Be voltam gyuladva!

A minap
Komolyan mondom
Nagy zivatar volt itten a fronton...
Dörgött és cikkázott a nagy
Égbolt,
Szivemben ilyen nagy ijedtség
Rég volt.
Mert mikor gyurják már a békét
S tyukszememen érzem a háboru
[végét
Mikor hősi halál a mejjemnek
[nem kő
Most üssön belém a sistergős
[menykő?!

Van egy kivánságom

Felpattanok egy eráris lóra
Orrom előtt a „Latrina góra."
Felpislogok egy nagy hegyre
Melynek neve „Csonka"
Ijedtemben citerázik
Combomban a sonka.
Csonka hegyen ül az orosz
S a francia tüzér-beobakter
Hogy a nyakát vágná el egy
Hithü zsidó sakter,
Ezenkivül azt kivánom neki
Csupán:
Vágná őt egy nehéz gránát
Kupán

Orosz patent.

Tudósitónk irja,
El kell hinnem
Péterváron csendes minden
Nem lázong a muszka
Vért nem látni már az uton
S nem ropog a puska.
Ámde rájön az ember ha utána
Kutat:
Péterváron a vérre való tekintettel
Piros téglával fednek minden
Utat.

Aggodalom.

Német törvény azt mondja nem
[bután
Elesett hős mennyasszonya viseli
A hős nevét háboru után.
Ha náiunk behoznák ezt a tör-
[vényt
Le lennék én verve,
Mert halálom után fognának
Egy bigámia-perbe.

— **tury** —

— —

HARCTÉRI TIPUSOK.

— Cikk-sorozat. —

10.

A tábori pap.

Kétféle képen kellene a tábori papot jellemeznem, nehogy megharagudjon egyik vagy másik pap rám, aztán kiátkozzon és valahogy ne kerüljek a mennyországba. Pedig én oda akarok kerülni háboru után, ugy 76 éves koromban. Tehát két részre bontom e kis cikket és pedig a) és b) osztályra.

a) Ide tartoznak azok a papok, akik a mozgósitáskor rukkoltak be fekete reverendában, fekete sapkában és ugy ültek lovon szoknyában, fekete pantallóban, hogy könnybe lábadt a nézö szeme. Ezek a papok sokat szenvedtek a háboru elején. Késöbb a trénhez huzódtak és ott pihenték ki fáradalmaikat. A trénnél rossz nevelést kaptak a papok, de egyébként is nem sok jót tanulhattak szegények a háboruban. Nyelni kellett a sok káromkodást, istenkáromlást lépten nyomon, ugy, hogy bizony lassankint maguk is átalakultak, észrevétlenül. Népiesen szólva: „elbetyárosodtak.“ Eleinte jött a szarvasbörös lovagló nadrág, lovagló pálca, huszársapka, aztán a feldkurát sarkantyu, végül a hetyke dolmány, ugy, hogy már minden volt, csak nem pap és valósággal fázott a misézéstöl és minden papi funkciótól.

b) A szelid papok osztálya. Ajtatos, jó, szelid pap, aki a háboru legnagyobb részét kórházakban töltötte el. A káromkodást nem türi, sokat misézik és szorgalmasan gyóntatja a legénységet. Egyszerü elöirásos tábori papi ruhában jár, az Alkotmány hü olvasója, szóval mindenben megfelel a kivánalmaknak, de...

Most jön egy de. Amit inkább nagy *D*-vel kellene irni, igy: *De*. Tehát: *De* nem állja a mejje az ágyuzást.

A b) csoport feldkurátja addig van lelkiegyensulyban, amig nem lönek az ágyuk, aztán kiesik a kerékvágásból és hasznavehetetlen emberi roncs lesz belöle. — Éjjel csak fél szemmel alszik. A másik szemével néz, nem villan-e holmi srapnel a levegöben. Egyik fülét éjjel állandóan hegyezi és ha hall egy ágyulövést, ha mindjárt száz kilometerröl is, kiugrik az ágyból és ugy ahogy van, ingben gatyában kiáll — télen is — az ajtóba és fülel, hallgatózik addig, mig el nem csendesül a front.

— Ezt nem lehet kibirni — sóhajtja a szegény feldkurát, mialatt vacogó fogakkal és roskadozó inakkal megy vissza faforgácsos, kemény ágya felé.

Alig szendereg el, ujból lö a muszka Az ideges szent ember már alig bir magával. Kiugrik az ágyból és igy kesereg:

— A kutya muszkája, hogy nem nyugszik Ez igy megy reggelig.

Másnap misét tart és hatalmas beszédben *bátoritja a legénységet.*

11.

A tábori álhirlapiró.

Ugy-e nem hinnéd harcedzett és legkevésbbé sem nyájas olvasóm, hogy még ilyen is van. Pedig van. Ez az ember folyton cikkeket *igér* a tábori ujságnak, egyik napról a másikra igéri, de sohase adja.

Széles gesztussal mondja, nyálas szájával frecskelve:

— Miröl irjak szerkesztö ur? Arróf irok amiröl akarja. Nekem mindegy, mert az irásmüvészet a kis ujjamban van. Békében irtam az összes fövárosi lapoknak ...

A tábori ujság sohasem jelennék meg, ha *csak* a tábori álhirlapiró „cikkeire“ volnánk utalva.

Ha kérdöre vonod, hogy miért nem ir, ha olyan kiváló iró, hát hol a hideg, hol a meleg, hol meg az esös idöjárással indokolja az igért kézirat elmaradását.

Már-már belenyugodnék abba, hogy a tábori álhirlapiró irását sohase ismerjem meg, amikor végre kapok töle egy rövid kéziratot, amely igy hangzik:

„Kedves Szerkesztö ur! Nem utazhatnék *én* a Ludwig baka legközelebbi számával a tábori nyomdába? Nagyon értek a korrigáláshoz. Kiváló tisztelettel: *Ratt* Fantomas, iró.“

12.

„A hös.“

Senki se születik hösnek. Ezt elöre kell bocsájtanunk. És miként az alkalom szüli a tolvajt, nyugodt lélekkel állitjuk: az alkalom szüli a höst is. Nem az a hös, aki a harctéren, de különösen *otthon* veri a mellét, hogy igy meg ugy, meg amugy. Gránát itt meg ott meg amott csapódott le, hogy halomra ölte a muszkákat.

A „hös“ az orosz gránátozás alatt körülbelül igy morfondirozik egy csujes ház tövében:

— A fene egye meg ezt a disznó muszkát, hogy lö itt öszsze-vissza. Hm ... És csak *gránátokkal* ... Hm ... A tüzértisztek azt állitják, hogy a gránát találó képessége a minimális ... Csak egy *pontra* egy icurka picurka pontocskára lö. Egy pirinyó kis pontra esik az a bitang gránát. Már mint a földgolyóhoz képest kis pontra Mennyivel veszedelmesebb szerszám ennél a shrapnell, amelynek szórása több száz négyzet méter... és a hülzni meg a cünder külön jön. Hm ... Mért kell annak a gránátnak pont az én kupám közepébe pottyanni ... amikor olyan nagy a földgolyó?.. Ez mindenesetre *megnyugtató* .. Igen .. igen ... *hiszen a gránát nem is veszélyes!!!*

Igy okoskodik a harctéri hös a fal mellett lapulva és csodálatos dolog ... lassankint mindig sáppadtabb lesz és olyan érzés fogja el, mintha a mellét és a hasát valami belülröl abronccsal szoritaná. A „hös“ keze reszket, a szája kiszárad a szemei száraz tüzben égnek ...

Hiába: *ez a gránát morális hatása*, amely ellen nem segit az okoskodás, csak egy jó hat méteres mély rókalyuk.

Munk Arthur dr.

§ **Bakafurfang.** Egyik felvidéki kantinos mesélte nagy méltatlankodással:

— Kérem szépen, negyven éve kereskedem már, de még *engem* nem csapott be senki. Mindig én csaptam be mást. Most negyven év után becsapott engem egy baka, de olyan ügyesen, hogy még máig se tértem magamhoz.

A dolog ugy történt, hogy a multkor egy rendes külsejü baka jött be a kantinba:

— Pálinkát akarok venni — mondta csendesen.

— Itt van kétféle — mutattam én. — Ez itt két koronás ez meg négyhatosos.

— Adjon a kétkoronásból — szolt a baka és átnyujtott egy kincstári kulacsot.

A kulacsot megtöltöttem a drágább szeszből. A baka kabátja zsebébe sülyesztette a teli kulacsot, aztán keresgélt a zsebében. Végre is hosszas keresés után kijelentette, hogy neki nincs annyi pénze, öntsem viszsza a snapszot az üvegbe és adjak az olcsóbb szeszből. Viszszaadta a kulacsot, telitöltöttem neki az olcsóbból, kifizette a negyven krajcárt és eltávozott.

Pár óra mulva jött egy sarzsi, megkóstolta a kétkoronás snapszomat és megbotránkozással konstatálta, hogy olyan az ize, mint a — *vísnek.*

Rövidesen kisült, hogy az előbbi furfangos bakám a másik zsebéből egy *vízzel telt kulacsot* vett elő és a vizet öntette vissza velem a snapszos üvegbe.

Igy tehát negyven krajcárért kapott 1 kulacs 2 koronás és 1 kulacs negyven krajcáros snapszot és felvizeltette velem a drága szeszt.

— Kére n — fejezte be a kantinos szomoru elbeszélését — én nem haragszom erre a bakára, sőt szeretném megjutalmazni őt, mert aki már *engem* is becsap, az előtt kalapot emelek

§ **Sulyos eset.** Ez az eset állitólag a frontszinház egyik szimpatikus és népszerü primadonnájával történt meg.

Az ambiciózus primadonna ugyanis mindenáron szeretett volna az egészségügyi oszlopnál egy friss harctéri sebesültet bekötni, de nem volt szerencséje, mert azon a vidéken, ahol járt olyan csendes volt a front, hogy egy sebesült se akadt.

Már közeledett a frontszinház bucsuelőadása, amikor jelentették a primadonnának, hogy jön sántikálva egy sebesült.

A primadonna rögtön felöltötte magára vöröskeresztes vadonatuj, kitünő szabásu jelmezét és sikkes mozdulatokkal a sebesült mellett termett.

Résztvevő arccal kérdezte:

Ejnye . . . gyalog jön No mi az? Shrapnellgolyótól talán?

A sebesült kissé rithuális dialektussal nyögte:

— A grá a grá

— A gránát sebesitette meg . szegény ember . . jöjjön majd segitem. Biztos idegsokkot is kapott,

A baka — aki mellesleg a trénnél volt beosztva — nagy nehezen kidadogta:

— A grá *a grámofon esett a lábomra*

§ **Hogy élnek a falun?** Tudvalevő dolog, hogy nálunk otthon szép Magyarországon a falvakban élő lakosság épp oly jól eszik most is, mint a régi jó békés időkben.

Egyik tisztársunk megkérdezte az egyik falusi nénikét:

— No hogy élnek otthon néne?

— Hát ifijur kérem enni valónk még csak vóna . . . vóna felelte sopánkodva az öreg asszony — csak ne szaladgálnának ugy, kéz és láb nélkül az emberek

§ **Praktikus ember.** Egyik honvéd ezredben történt, hogy az öreg népfelkelő hadapródjelölt fogait nem csinálhatták meg a fogászati laboratóriumban aranyhiány miatt.

Ugyanebben az időben küldte vissza a hadapród menyasszonya lemondó levélben vőlegényének a karikagyürüt azzal a megindokolással, hogy kiábrándult belőle teljesen.

A fogatlan hadapród önző mosolygással nézte az arany gyürüt:

— Annyi baj legyen mormogta ritka fogai között. Most legalább ebből az aranyból megcsináltatom a fogaimat.

§ **Magyarázat.** Tiszti fedezék. A századparancsnok hadnagy és a zászlósa jó étvággyal fogyasztják a faszolt szardiniát.

Egyszer csak megszólal a hadnagy:

— Te nem gondolod, hogy pár hónap óta nagyon vastagok és kövérek ezek a szardiniák?

— De bizony észrevettem én is .

És tudod mi ennek az oka?

Nem.

— Ez onnan van, mondja nagy szakértelemmel a hadnagy, hogy a német tengeralattjárók az utóbbi időben sok angol *élelmiszer-szállitó hajót* sülyesztettek el. *Ettől hizsnak ugy meg a szardíniák*

Beszélgetés.

Tartalékban van az ezred. Verőfényes meleg nap van s a századok jól kimelegedve, porosan térnek haza a gyakorlattól. A katonák ruhájukat, fegyverüket tisztitják s készülődnek a vacsorához. Találkozom az Öreg bakával, fegyverét, ruháját megtisztogatta, olyan tiszta rajta minden, mintha békeidőben, otthon lenne a kaszárnyában. Deszkapad előtt ül s levelet olvas.

Tiszt: Jó hirt irnak hazulról Öreg? Látom az arcán, nincs semmi baj otthon.

Öreg baka: (Felugrik, szalutál) Győzni fogunk. Hadnagy urnak alásan jelentem, bizony hazulról kaptam levelet. Rendben van otthon minden, annak örülök.

Tiszt: Hát csak üljön le Öreg, aztán irja meg maga is, hogy itt sincs semmi baj. Megirja azt is, hogy látta fiatal Királyunkat.

Öreg baka: Megirok mindent hadnagy ur, de szeretnék valamit kérdezni, ha megmagyarázná nekem.

Tiszt: Nagyon szivesen Öreg, csak kérdezzen.

Öreg baka: Feleségem irja, hogy attól a banktól, ahová kis pénzecskénk van betéve azt irták neki, hogy jegyezzen hadikölcsönt. Én is olvastam a hadikölcsönről az ujságban, meg olvastam az Alezredes ur felhivását is, hogy a katonák megtakaritott pénzükkel hadikölcsönt jegyezzenek, de nem tudom, hogyan kell ezt csinálni, mennyit kell befizetni, meg azt is olvastam, hogy többfélekepen lehet jegyezni. Van nekem 1000 koronám otthon, ezt szeretném hadikölcsönre jegyezni.

Tiszt: Nagyon helyes Öreg. Az ezred irodán ugyan mindent megmagyaráznak, ha engedélyt kér, hogy oda menjen s ott majd elintézik a maga jegyzését is, megirják a levelet is, de azért én is megmagyarázom. Mert nem csak azért kell jegyeznünk hadikölcsönt, mert minden derék magyar ember tudja, hogy a háboru győzelmes befejezéséhez pénz is kell, hogy legyen élelem és fegyver, tehát nemcsak hazafias kötelességünk a hadikölcsön jegyzése, hanem azért is jó, mert a hadikölcsön többet kamatoz mint bármelyik bankbetét. Az államnál most legbiztosabb a pénzünk, mert itt az állam a bankunk. Mennyi kamatot kapott Öreg a banknál eddig az 1000 koronára?

Öreg baka: Hadnagy urnak alásan jelentem 40, vagy 45 koronát.

Tiszt: No lássa. Most pedig, ha 1000 korona hadikölcsönt jegyez, vagyis ha az államhoz adja 1000 koronáját betétbe, kamat fejében kap évente 60 koronát.

Öreg baka: De mit csinálok akkor, ha egy kis pénzre van szükségem, az államtól nem lehet bármikor visszakérni ezt a betétet?

Tiszt: Gondoskodott erről is az állam, mert bármelyik bankhoz megy el ezzel az 1000 koronás kötvénnyel, azzal a papirral, amit a jegyzés után kap, szivesen ad rá 750 korona kölcsönt, s szt is megszabta az állam, hogy ezután a kölcsön után csak legfeljebb 5 és feles kamatot szabad vennie a banknak. Maga tehát a banknak fizet 750 korona után egy évre 41 koronát, az államtól pedig kap 56 koronát.

Öreg baka: Hiszen olvastam én azt is, hogy már a jegyzésnél is lehet kölcsönt felvenni.

Tiszt: Lehet bizony megmagyarázom én ezt is. Mert nem mindenkinek van 1000 koronája, hogy kifizesse az egész 1000 koronás kölcsönt.

Fiatal baka: (Aki az egész beszélgetést végig hallgatta) Hadnagy urnak alássan jelentem, épen ezt akartam én is megkérdezni, mert nekem van otthon 250 koronám és azt mondják, hogy ezzel én is jegyezhetek 1000 koronát. Én azt gondoltam, hogy a 250 koronával csak 250 koronát jegyezhetek.

Tiszt: Persze, hogy lehet jegyezni 1000 koronát. Elég 200 korona készpénz is. Bárki az 1000 koronás jegyzésre fizet 200 korona készpénzt, a 800 koronát pedig a bank kölcsönzi hozzá. Ez a legjobb betét, mert 200 korona után kap hatos kamat fejében 12 koronát egy évre, a 800 koronáért pedig a banknak fizet évente kamat fejében legfeljebb 44 koronát, ő pedig az államtól kap 48 koronát, tehát 4 koronával többet, Igy a befizetett 200 koronáért kap összesen 16 koronát. Csak az állam leher olyan gazdag, hogy ennyi kamatot fizessen pénzünkért. Ezért is kell most mindenkinek hadikölcsönt jegyeznie, nem pedig bankba tenni, vagy eldugni a pénzét egy öreg harisnyába vagy a szalma közé.

Öreg baka: Mikor szabadságon voltam, hallottam, hogy egy ember a faluban elásta az ezüst pénzét, mert féltette bankba tenni, vagy hadikölcsönt jegyezni, és amikor szüksége volt rá hült helyét találta, valaki ellopta.

Fiatal baka: Nálunk meg egy ember a ládájában tartotta minden bankóját s amikor a háza egyszer leégett minden pénze odaveszett.

Tiszt: Esztelen emberek az ilyenek. Megérdemelnék, hogy megbüntessék őket.

Öreg baka: Még valamit kérdezek a hadnagy urtól. Vannak itt olyanok is köztünk, akinek csak 29, vagy 30 korona megtakaritott pénzük van. Ezek is szeretnének kadikölcsönt jegyezni, de nem tudják lehet-e.

Tiszt: Hogyne lehetne. Épen ugy, ahogy 200 koronával lehet jegyezni 1000 koronát, épen ugy lehet jegyezni 20 koronával 100 koronát. Kamatot is kap rá rendesen. Különben mondtam már, hogy aki jegyezni akar az csak jelentkezzék az ezredirodában. Az alezredes ur megbizott egy kadet urat, aki a háboru előtt bankban volt, hogy intézze el mindenki dolgát, aki csak jegyezni akar. Akinek itt van pénze, befizethet itt, akinek odahaza van pénze annak megirja a levelét, hogy felesége, vagy apja, anyja, hogy jegyezze odahaza a hadikölcsönt és mennyit jegyezzen. Tudjuk hogy aki jegyez csak hazafias kötelességét teljesiti, mert minden koronánk ép ugy mint minden csepp vérünk, amit a haza javára áldozunk most, egy lépéssel közelebb vezet minket a győzelemhez és a békéhez. Jó egészséget fiuk. Győzni fogunk!

Öreg baka: Fogunk is jegyezni mindnyájan hadnagy ur. Győzni fogunk!

Dr. Bartos Mihály
hadnagy.

— —

Egyszerü szavak az Urhoz!

Uram! Ha jönne sápadt bus zenével a Végzet,
Ha nem adna több álmot, asszonyt már az élet,
Elmennénk nótával, zengő hozsannával,
Lágy keringőt járnánk a táncos Halállal.
Nem fájna itthagyni vérvirágot, napot;
Elég volna minden, mit két kezed adott.
Nevetve, kacagva elmulnánk, mint pára
Uram! Leborulnánk némán trónod zsámolyára.

Uram! Ha süvít is a gránát, porzik is a vérünk,
Aranyos feledést, fáradt, sápadt mirtust érte mi nem kérünk.
Miljókért halunk meg, hogy szebb legyen az Élet!
Uram! Nem jajongunk, ha sírjuk is a Véget.
És mégis vad szüköléssel agyunkba markol a mult,
Tomboló haraggal száguld éjen át sok százezer elhullt...
És nem látják jutalmát a véröceánnak, a jövő virradásnak.
Uram! Ők Téged keresnek. de meg nem találnak . .

Kelet-Galicia, 1917. junius.

Lebovics Sándor,
zászlós.

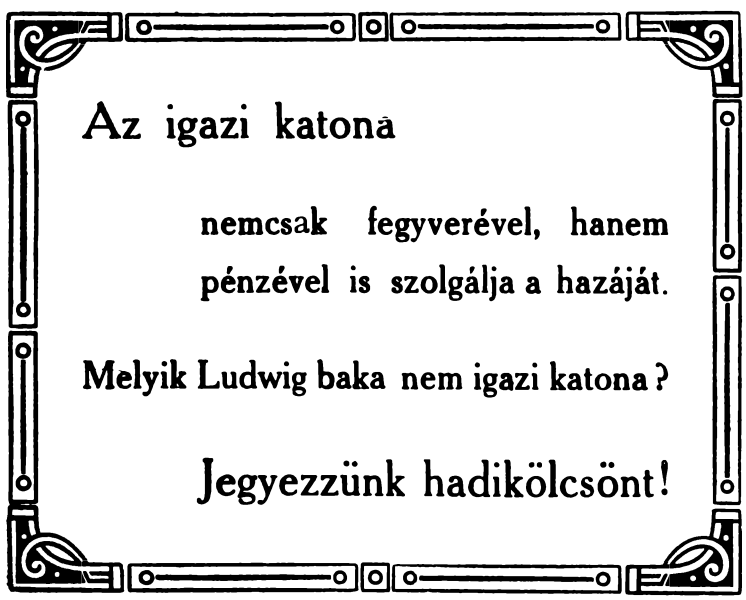

Ludwig-baka nóták.

— **Nyolcadik sorozat.** —

A hatvanötös baka önérzete és büszkesége jelentkezik ebben a nótában:

Szomszéd asszony azt mondja,
Szomszéd asszony azt mondja
Az urának.
En a lányom nem adom,
Én a lányom nem adom
Egy huszárnak.
Mig a rigó-rigó madár azt fütyöli
Az ágon:
Hatvanötösnek adom,
Ludwig-bakának adom
A lányom.

Eredeti háborus nóta a következő is:

Lengyelföldön magyar
fiuk járnak,
Lengyel földön szurony-
erdők állnak.
Nem téveszt a Ludwig
baka golyója
Rákóczi-mars muszka
gyász-indulója.

Megüzentük a nagy
muszka cárnak,
Hogy mi velünk nagyon
pórul járnak,
Mert a magyar nem ijed
meg senkitől,
Nincs is oka félni csak
az Istentől.

Lengyel földön magyar
fiuk járnak,
Lengyel földön sötét
felhők járnak.
A felhőkből véres
eső patakzik,
Ludwig-baka a muszkára
haragszik.

Ezt a hangulatos népdalt éneklik bakáink, ha babájukra gondolnak:

Udvaromon kiviritott
A mályva,
Arra megy a Ludwig-baka
levágja.
Hatvanötös ne vágd le a
mályvámat,
Hadd viritson még egyszer a
babámnak.

Özvegy és árva alapunk.

Ujabb adományok. Az elmult napokban is szépen jöttek be ezredünkhöz adományok az özvegy- és árva alap javára. Az összeg napról-napra gyarapszik és jól eső érzéssel állapitjuk meg, hogy a mögöttes országrészek polgárai is gondolnak ránk. Sajnos még mindig az a téves hit van otthon elterjedve, hogy a táborba nem lehet pénzküldeményeket feladni. Az aggodalmaskodókat ezuttal is megnyugtathatjuk, hogy tábori postánk pompásan functionál és a pénzküldeményeket kivétel nélkül kézhez kapjuk. Azt nagyon jól tudjuk, hogy a polgárság anyagilag nagyon igénybe van véve, mégis nem veszitjük el reménynünket, hogy a jövőben is hathatósan támogatni fognak bennünket, özvegy és árva alapunk gyarapitásában. — Ujabban a következő adományok folytak be:

Podhajszky vezérkari alezredes 100 K. A Ludwig baka kiadóhivatala 1000 K. A III. zászlóalj gyüjtése 228·13 K. A II. zászlóalj gyüjtése 200 K. Mihalovics Béla hadnagy 200 K. Szirmay István zászlós 100 K. Róth Jakab Munkács (László Ede főhadnagy utján) 64 K. Zenekar I. R. 65. 30 K. Gloviczki József I. R. 65. 30 K. Dr. Révai Izidor Mária Terézia-téri hadikórház 6 K. Kolos Tibor gyógyszerész Szerencs 10 K. Deutsch Józsefné Losoncz 10 K. Nyéki Buday Emmy Mezőlaborcz (Zemplén m.) 5 K. Oberstarzt Dr. Josef Bermann Fp. 339. 20 K. Glockner Rudolf Hauptmann I. R. 65. Szatmárnémeti 20 K. Janka János ref. tanitó Gégény 5 K. Fhr. Adalbert Tombory Epid. Spital 1-IV. Fp. 340, 4 K. Fränkl Rózsi Munkács 5 K. Kesztenbaum Adolf Munkács 5 K. Bertalan Tivadar Munkács 5 K. Grigassy Mihály Tátraszéplak, Vörös k. hadi kórház 20 K. Göbl A. László Korompa-Vasgyár 10 K. Kovács Mór igazgató Berettyóujfalu (Biharm.) 10 K. Braun Ignácz Kassa, M. kir. rokkantügyi hiv. 5 K. Gruppenführer Jakobsohn, kgl. preuss. Lazarett. Trupp. (Salamon őrm. révén) 11 K. Burger Margit Temesvár 3 K. Összesen **2106·13** K.

Cs. és kir. tábori posta 618. **Szabolcsi kislány.** Köszönjük. Átadtuk. — **Önkéntes.** Névtelen levelekre nem válaszolunk. — **Zugsf. T. I.** Nagyon hosszu és vértelen. Nem közölhető. — **ABC.** 1. Bizony ha a nőkön mulna, hát minden három hét után négy hónap szabadságra mennénk haza. 2. Semmi szin alatt se — untauglich. **II. Baon tisztikara.** A fogadást elvesztették, mert D. K. hadnagy király, ászra már megsegithet. **F. F.** A „Beszélgetés" cimü tanitó cikksorozat folytatását e számunkban már megtalálja. — **M. J. Örülünk,** hogy tetszett a cikk. Folytatjuk. — **H. B. Budapest.** Mire való ez a sok kérdezősködés? Küldjön be öt koronát ezredünk özvegy és árva alapjára és rögtön meginditjuk cimére a Ludwig-bakát. — **Dr. M. V.** Dühöng a fronton az egészség a tisztek között, de nem is csoda, hisz naponta literszámra isszuk a gyógyvizeket. — **Huszár levele.** Nem közölhető. Küldje be talán a „Lányok lapjának". Minket nem érdekelnek a zörgős körmü, repedt sarkú és vattás idomú nők. — **W. L. hadnagy.** A hadikölcsöntjegyző alosztaghoz nem kell cugszkommendans. — **V. K.** Mi az? azt irja, hogy ön nem tévedhet? Ha igaz az, hogy tévedni emberi dolog, akkor ön — nem ember. — **J. G.** Stimmel Olyan nagy a drágaság, hogy csak két férfi — esetleg három — kérhet meg feleségül — egy nőt. — **Megtörtént.** Állitólag igy történt a bemutatkozás:

Leutnant Kvitt Mór
Von dreissigsten Kór
Stellt sich gehorsamst fór.

D. G. Egyik manipulánsunk ezt a nevet kapta: Rechnungsunterbrecholó Edler von Kochkisni. — **M. J. Budapest.** A kérdezett tiszt nem vőlegény. — **M. J. önk.** A verse hangulatos, tehetséges kisérlet, de még nem üti meg mértékünket. Irjon. — **G. R.** A hiányzó példányt megküldöttük. Szereti olvasni a Ludwig bakát? Inkább irjon! — **Gömöri kis lány.** Kivánságát teljesitettük. A szép levélért hálás köszönet. — **G. M. kdtasp.** Buzgólkodása minden dicséretet megérdemli. A legujabb rendelkezés értelmében csak transzporttal jöhetne ki. — **B. G-né Budapest.** „A nők a hadseregben" cimü tárcát Grünwald Nándor zászlós irta. — **Hü olvasó.** Bizony vannak bolond emberek, akik azt hiszik, hogy ha rossz a termés és nem sikerül a hadikölcsönjegyzés, akkor hamarább vége lesz a háborunak. Pedig ennek éppen az ellenkezője áll. Olvassa el különben mai számunk szenzációs vezércikkét. — **L. E.** A cikket köszönjük. Sorra kerül.

(Több levélről a jövő számban.)

Szerkesztő: MUNK ARTHUR dr.

Hol kapható a Ludwig-baka?

Budapest: Lampel Róbert és fia könyvkereskedés (Andrássy-ut 21 szám.)

Beregszász: Schwartz dohánynagytőzsde (Piacz-tér).

Beszterczebánya: Machold F. könyvnyomda, könyv- és papirkereskedés.

Kalusz: markotányos üzlet (vezetők Iván Kornél és Lax Arthur főhadnagyok).

Miskolcz: Ferenczi B. könyvkereskedés (Széhenyi-utca).

Munkács: Pannonia könyvnyomda és ujságkiadóhivatal (városház épület).

Nyiregyháza: Ferenczi könyvkereskedés. (Városház-épület).

Sárospatak: Főiskolai könyvkereskedés.

Sátoraljaujhely: Lőw Mihály ujság-főelárusitó.

Szatmárnémeti: Huszár Aladár könyvkereskedés (Deák-tér).

Sztryj: Pályaudvar kövyvosztály.

Katonai

egyenruhák, bundabélésü köpenyek, kabátok, mellények, zubbony, breeches-nadrág, pantalló, sweaterek, téli meleg alsóruhák, meleg harisnyák, hálózsákok, fül- és nyakvédők, sapkák, csákók, nyakravalók, kardok, kardbojtok, kardkötők, kesztyük, rendjelek, szalagok, bőrnemüek, összes szijjazat és felszerelési cikk, szóval minden, ami a táborban szükséges, jótállás mellett, legjobb minőségben beszerezhető

Tíller Mór és Társa

cs. és k. udv. szállitóknál

BUDAPEST,

IV, Váci-utca 35. szám.

A legelegánsabb szabás TILLERNÉL kapható; müvészi kiállitásu egyenruhák a legtartósabb és legszebb kelmékből csak TILLERNÉL készülnek.

Dühöng az egészség a fronton, mert SULTÁN gyógyvizet iszunk.

Forráskezelőség: EPERJES.

TÖRLEY PEZSGŐ

EMKE KÁVÉHÁZ

Szabadságolt tisztek találkozó helye!

BUDAPEST, VII. KER. ERZSÉBET-KORUT 2.

Esténként BRASSÓI KOZÁK DANI zenekara hangversenyez

Tábori csomag DIANA sósborszesz nélkül el sem képzelhető.

DIANA

Kereskedelmi Részvénytársaság BUDAPEST, Nádor-utca 6. sz.

GAMBRINUS

Kafé-Restaurant. Erzsébet-körut.

A magyar királyi postás zenekar minden délután és este hangversenyez, a karmester személyes vezetése mellett. o o o Különtermek.

Tulajdonos: OLÁH GYÁRFÁS MIHÁLY.

Minden katona tudja már, hogy mi a

LYSOFORM

Nyomatott a cs. és kir. 65. gyalogezred tábori nyomdájában.